

20
9'

Krajanské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Łuck, Włodzimierska 66a. (skrz. poczt. 121.)

ČÍSLO 47.

U kolébky nové Evropy.

II.

Sběhem posledních, pro český národ málo potěšitelných událostí, ocitl se tento v řadě tak zvaných malých národů. Tím se změnila podmínka života celého státu. Dnes více než kdy jindy musí český národ využití každé vhodné příležitosti, aby uplatnil každý zlomek národní síly a schopnosti k svému odbudování.

V nových hranicích Československa zůstalo asi 10 a půl milionů obyvatelstva; z toho samých Čechů 6,750.000. Dle počtu obyvatelstva bude to desátý stát v Evropě.

Po zbavení se národnostních menšin bude Československo ušetřeno pro přístě těch nepřijemných chvílí, jaké mu často menší připravily. Nyní se to stal stát třech národů Čechů, Slováků a Podkarpatorusů, žijících spolu v jedné hranici. Slovinci a Podkarpatorusové dosáhli své plné autonomie se svoji autonomní vládou v čele. V době, kdy se na ně útočilo se všech stran a navádělo se je k odtržení od Čechů, prohlédli zálučné plány „také přátel“ a překvapili svět prohlášením, že si přejí na věky zůstatí součástí státu, který jim zaručuje svobodný národní a hospodářský život.

Stát československý byl opravdu v krizi a musíme podivovat energii a rozvahy lidí, kteří nacházejíce se u kormidla státu, dovedli jej vyvésti z nástrah a vrátiti mu zase klid a pořádek. My v zahraničí, když jsme slyšeli mluvit o Československu, měli jsme dojem, že se to tam všechno vyhrazení a že je tam vše již ztraceno. Ale nemohli jsme těm zprávám věřit, neboť jsme znali pevný charakter českého lidu a jeho rozvahy a věřili jsme, že tato rozvaha zvítězí.

Dnes vidíme, že český národ vyšel z té krise obrozen a připraven k dalšímu, bohdá lepšímu životu. Změnila se tam poněkud politická orientace, ale tomu se nemůžeme ani příliš divit, vidí-

me-li, se to děje vůkol šmahem, že se politické směry a orientace mění dle toho, jaké to právě nese někomu výhody. Přátelství se nyní uznávají jen tehdy, nesou-li to skutečný prospěch. Vymáhá-li však toto přátelství také nějakých obětí, pak se jednoduše ruší. Proto také Československo, naučeno z posledních svých událostí o ceně těchto přátelství, bude do budoucna voliti své přátele jinak. Tím si vysvětlíme to, že se nyní více mluví o sblížení ČSR. s Německem než s kterýmkoliv jiným státem. Pohlédneme-li na nynější mapu Československa a jeho sousedů, uznáme, že ani jinak není možno, neboť ta prostora společných hranic s mocnou říší německou nutí ČSR. k tomu, aby s tímto státem byly veškeré styky opravdu korektní, tím více, že s ostatními sousedy se společný život jaksi těžko ukládá. Připouštíme, že možná čas odstraní i ty poslední zbytky nedorozumění, jaké ještě nyní existují, a že se postupem času podaří uložiti sousedské styky do toho stavu, který by zajistil když ne jiného, tedy alespoň celistvost hranic.

Stará vlast se uklidňuje vstřícně. Mnoho se np. mluvilo o tom, že bude nutná změna státního jména; ale jak vidíme, zůstalo při starém, vžitém už názvu, což má význam jak hospodářský, tak politický i obchodní. Konečně má stát také zase svého presidenta v osobě dr. Emila Háchy, který zajisté nezklame důvěru, jež byla v něho vložena. A tak krok za krokem se přibližuje Československo zase k svému dřívějšímu klidnému a tvůrčímu životu, který mu přinese lepší přísti.

J. F. k

Čtete, předplácejte
a rozšiřujete

„Krajanské Listy“

Ing. Alois Knotek:

Náš tisk.

Tisk je mocí. Působí značným vlivem na celek života společného. Má prostředky k dělení veřejného mínění.

Naše „Krajanské listy“ jsou teprve na počátku své další, namahavé pouti. Přechájí rok a bude lépe. Jejich nejdůležitějším posláním je, aby se udržely a staly základním sloupem našeho mateřského jazyka, který jsme zdědili po otcích. Tak každý nepřepjatý našinec na ně pohlížeti musí! Jejich cíl je pro nás průzračný a svatý. Všecko ostatní se časem vykrystalisuje, ustálí a doplní. Vidíme dobrou vůli a snahu naší redakce ve všech maličkostech.

Náš tisk musí sloužiti výhradně našincům, přináseti zprávy ze života našeho na Volyni. Jeho úloha je čistě regionální, věnovati své služby v první řadě naší menšině. Nezasahovati do stranické politiky, pěstovati city vlastenecké a zachovávat a učiti loyálnosti. Podle stávajících zákonů a konstituce chrániti našince všude tam, kde by se objevila libovůle. „Krajanské listy“ mají se předpláceti v každé rodině našinců s vědomím povinnosti. To je úkol nejhlavnější nás všech! Nebudeme-li míti na Volyni svého tisku, věřte tomu, sevšedneme si vzájemně a zhyne v procesu asimilačním.

Při svých potulkách po našich obcích často mne překvapily různé, na oko docela nepatrné maličkosti. Nalézám na stole české deníky jako „Národní Politiku“, „České Slovo“ „Večerník“, „Úřední noviny“, „Venkov“, potom ženské listy jako „Hvězdu“, „Zpravodaj“, „Ladu“ a jiné. Výborně, poměry tomu dovolují.

— A kde máte „Krajanské listy“? —

— „Prosím vás, „Krajanské listy“! Rozumíte, musím míti rozhled v každém oboru. Dnešní člověk chce všechno vědět, co se děje nejen na Volyni, ale v celém světě.“ —

— Dobře mluvíte, pane kra-

jane, dokonce pravdu máte, ale jako náš člověk máte se v první řadě pochlubiti naším volyňským týdeníkem „Krajanskými listy“ — rozumíte, nechci urážeti, ale potom se říci může s vědomím teplého pocitu: „u- vědoměly krajan!“ —

— Náš tisk vychází proto, abychom si ho udrželi a nikoliv hledati v něm přehled světových událostí ze všech oborů! — Jedná se jedině o pochopení a účelu našeho tisku! —

— „Kdyby každý z nás byl alespoň člověkem, to by slunce stále svítilo“, myslím si a nemluví ani slova více.

Účelem Kr. L. je vytvořiti v týdenním přehledu živý obraz událostí a novinek ze života našinců na Volyni, dále zprávy úřední, soudní, vyhlášky obcí hromadných, tržní přehledy, chmelařství, činnosti Matice školské, Družstevní jednoty, zprávy hospodářských kroužků, záležitosti spolkové sborů hasičských a obcí sokolských atd. Jako týdeník regionální nemůže uveřejňovati mnoho novinek exotických. Musí referovati pro nedostatek místa krátce, skoro lakonicky, za to tím větší musí býti cena vypověděných článků osobních a prožití duševním. Tak stanou se K. L. živým deníkem každému z nás potřebným.

Kr. L. po stránce psychologické a žurnalistické nechť budou výrazem našeho mínění na Volyni, tedy hlasem celé naší společnosti, našeho lidu. Potřeba přináseti jen věci aktuální, to jest vše, co v daném čase budí všeobecný zájem u nás.

Věřejné mínění je chvilkový, ale logický posudek odpovídající přítomné době. Aktuálnost a veřejné mínění jsou dva momenty života duševního, s nimi musí každý vydavatel a šéfredaktor počítati. Jakousi známkou aktuálnosti je sensece — způsob vyvolati rozrušení citů. Psáti mnoho článků sensečních se nedoporučuje.

(Dokončení přístě.)

Ing. Alois Knotek:

Rozmluva světů.

Člověk se naučil logicky mysliti. Uvažuje: „Naše země, toť jako zrnko písku v nekonečném počtu hvězd. Jen jedno zrnko písku, jenom ta naše planeta měla by být obydlena živými tvory? Jenom na té jedné hvězdičce Pán Bůh stvořil život a všechno to, co s ním je spojeno?“

Je jisto, že i na jiných hvězdách je život. Sta se jich denně rodí, sta jich umírá. Na těch starých život hyne, na těch nových se rozvíjí. Člověk je podivný tvor, do všeho leze, vše chce vědět, všechno ohmatat, o všem se přesvědčiti. Chce také do dílny boží zahlížeti, ale mnoho toho neví. Jen tak několik domněnek — hypotéz, které musí každou chvíli měniti!

Je to věčná touha lidského rodu, zjistiti a přesvědčiti se, zda také na jiných planetách má příbuzná a známá, aby k nim po případě mohl časem přiletět „na posvícení.“

Za časů věhlasného francouzského hvězdáře Flamarióna mnoho se mluvilo a psalo o obydlení světů. Chtělo se zříditi telefonické spojení mezi planetami, ba tehdy se vážně o tom přemýšlelo, jakým způsobem by se mohl na Mars poslati telegram: „My také žijeme!“

Nejnovější výzkumy astronomické, přírodopisné a chemické hledí na vesmír již jinak. Nevěř se smýšlenkám, ale vědecké pravdě, která dokazuje, že na jiných světech také panuje život. Tvzení to má ohromný význam pro dnešní lidstvo na naší planetě, kdy ukazuje se citelný nedostatek orné půdy, vedou se války z

přelidnění, na zámožské osady všechny státy cení zuby, aby si je mezi sebou „spravedlivě“ rozdělili a konečně rozřešila se právoplatně otázka židovská. Kam je poslati, když na naší planetě jich nikde nechtějí přjmouti? Kam jinám nežli na neznámé světv, tam je místa ještě pro miliardy lidí.

Učenci dokazují, že život je velmi řídkým zjevem ve všehomíru. Spojuje se s celou řadou pravdě nepodobných podmínek, je bezprostředně sloučený s hmotou, která jen výjimečně může se k tomu cíli přizpůsobiti. Jen podivuhodně složený typ svazků chemických, hlavně sloučeniny uhlík jsou základem pro život, pro vytvoření nejrozmanitějších forem a tvorů. Mimo uhlík vchází ve sklad ještě jiné prvky plynné jako vodík, kyslík a dusík, které se zovou organogenami.

Trvalost jejich je pro život ohraničena určitou teplotou, malým počtem stupni nad nulou. Zase nejdřívejší organismy, které jsou zárodkem pro další vývin, mohou přetrvati neohraničený čas v chladu a zimě, pokud nenastanou pro ně příznivé podmínky. Tato domněnka je základem hypotézy zvané panspermii, jest připuštění, že život se přenáší v nekonečných, mrazivých dálkách meziplanetárních za pomoci nejdřívejších ústrojí z jedné planety na druhou. Panspermie opírá se o evangelium sv. Jana.

Podmínky k životu najdeme jen na planetách dostatečně vycídlých s pevnou půdou. O měsíci víme, že je na něm jen málo pověří. Dokazuje se, že v jeho skalních roklích me-

zi krátery zachovalo se trochu atmosféry, která za úpalného slunce a chladných nocí se vypažuje a dává možnost životu nějakým nízkým formám, které dovedou se udržeti. Připouští se, že jsou to mechy houby a rostliny tajnosnubné, snad i zvířata jako svišť horní, králik a zajíc.

O Marsu víme, že je daleko starší nežli naše země. Příroda na něm se přizpůsobila k jeho podnebí. Blíže k slunci, nežli jsme my, je Venuše, která má mnoho podmínek pro život vezdejší, tak se všeobecně hvězdáři domnívají. Má hustou atmosféru, ale postrádá nejdůležitější plyn kyslík, potřebný pro život zvířecí. Mnoho učenců soudí, že i na naší zemi v epokách před miliony lety bylo kyslíku málo, nestačil ještě k dýchání. Za to bylo nadměrně kysličníku uhlíčitého, který je základem života rostlinného. Tehdy tvořila se ohromná ložiska kamenného uhlí, přeslíčky přerůstaly nynější duby. Rostlinstvo pohlcovalo kyslík uhlíčitý a vydávalo kyslík, v němž při směsi s dusíkem nalezl podmínky život zvířecí a postupně lidský. Venuše je planetou cobydenou, ale ve stadiu mládí, která už naše země dávno přešle. Jiné planety, kroužící kolem našeho slunce jsou již dávno přestarálé, bez života a nebo sluncem zpálené jako Merkur.

Všecky hypotézy dokazují, že vlastně ničeho určitého nevíme. Astronomové však nestojí, pracují při dokonalých přístrojích, počítají a všechny vědy jim pomáhají. Ducin lidský vníká v nehlubší tajemství přírody, technika pokračuje, ale hvězdy

ve vesmíru jsou pro člověka ještě tak nekonečně daleko...

Fantasie vědecká snaží se, abychom vstoupili do vesmíru a mohli se domlouvati se všemi oživenými světy. Možná, že nové pokolení najde nějaké jádro pravdy o stavbě všehomíra, ale o „rozmluvách se světy“ to nepůjde. Museli bychom se zastydět, že dnes, kdy země naše je již starou babičkou a schyluje se k věčnému spánku, nepostoupili jsme ani tak daleko, abychom zanechali vražedných válek a nenávisť jeden k druhému.

Úprava postavení pravoslavné církve.

Letos v létě došlo v Polsku mezi správními úřady a pravoslavnou církví ke sporu pro provedení zákona, jenž stanoví, že majetek pravoslavné církve má být vydán církvi katolické. Tento spor byl nyní urovnán. Svědčí o tom rozhodnutí presidenta republiky, ohlášené tyto dny. Tomuto zároku politické kruhy přikládají velký význam. Upravuje se jim totiž přesně vzájemný poměr státu a pravoslavné církve v Polsku, kde žijí asi 4 miliony jejích vyznavačů, z nichž je půl druhého milionu Ukrajinců, 900.000 Bělorusů, 800.000 Rusů a 600.000 Poláků.

Na základě presidentova dekretu, který vstoupil v platnost 19. listopadu, polská samostatná pravoslavná církev, jež v otázkách dogmatických a kanonických zachovává jednotu s všeobecnou východní pravoslavnou církví, je nezávislá na

(Dokončení na str. 4.)

Ve volné chvíli

Ing. Alois KNOTEK:

Sv. MIKULÁŠ.

Naše děti volají: „Sv. Mikolaji přines nám něco z ráje!“ Vědí o něm, že je to starý svatý, který třese dlouhou, bílou bradou, v ruce límá zlatou berlu a má velmi dobré srdce. Andělé nosí za ním dárky v ohromném proutěném koší a čertík, černý a rohatý, čeká vzadu na neposlušného provinilce, aby ho potrestal.

V předvečer sv. Mikuláše v některých zapadlých vesnicích na Volyni pastýři zachovávají úplný půst, aby vlci nedělali škody ve stádech a selky vyhazují za plot živého kohouta, vrkoč lnu nebo konopí jako oběť čertům, aby neměli přístu-

pu do hospodářství.

Svatý Mikuláš má na Volyni mnoho starostí, zvláště za nynější nezaměstnanosti, drahoty a uvolněné kázně. Je patronem všech dobrodinců, stará se o „nevinně“ odsouzené a pomáhá jim. Návštěvou útulky a sirotčince, v dětských opatrovnách je jako doma, rozdává tam kostky cukru, čokoládu i cukrovinky. Pro venkovský lid je drahý, domkáři, chalupníci, malí řemeslníci a hospodářští dělníci „oslazují“ si život sacharinem.

Svatý Mikuláš je patronem také všech volyňských rybářů, kteří nemohou si naříkati, vo-

dy je všude dost a ryb také. Jenom rybaření je omezené, nemá každý privilegium k lovení ryb.

Je známo, že sv. Mikuláš putoval pěšky do Palestíny, proto se stal ochráncem všech poutníků. Zdá se, že patronát nad jízdu v autech pro svůj starý věk nepřijal, proto na volyňských silnicích motorisace nejde s „duchem času“. Za ruských dob visely ve všech stanicích ikony sv. Mikolaje, dnes zachovaly se na cestách kamenné sochy. Jeho úcta a svátost k němu byly daleko rozšířeny. — Na hoře Athos zřímé jeho památný „vizerunek“

v kostele sv. Marka v Benátkách na nás dobrotivě pohlíží, ba i u sv. Zofie v Kyjevě jsme se s ním shledali. Co měšť a vesnic bylo založeno k jeho cti a sláve. Mikolejov, Mikulášovice, Mikloše u Ostrohu a j. Staré zvyky, obyčeje, tradice pomalu hynou a odumírají, ale blahoslavený ten, který dovede při starostech vezdejšího života zachovati si mladé srdce a radovati se upřímně jako dítě z každého dárku, který na Volyni jako menšina dostáváme z rukou republiky polské. Víme dobře, že na nás, tam ve Varšavě, zapominají, poukazují všude, na každém kroku, problémem svéráznosti.

Ani silná regionální činnost nedovede zabrániti, aby venkov nezapomínal na starodávné tradice, pověry, zvyky a kroje. Odbývá se proces zapíkaní všeho folkloru i mezi námi na Volyni.

(Dokončení přístě.)

Co nového ve světě.

Dohoda polsko-sovětská

V popředí veřejného zájmu je stále nejdůležitější komunikát agentury PAT tohoto znění:

„Četné rozmluvy, které se v poslední době konaly mezi lidovým komisařem zahraničních věcí SSSR Litvinovem a velvyslancem Polské republiky v Moskvě Grzybowským, vedly k vyjasnění, že 1. základnou styků mezi Polskem a SSSR nadále zůstávají v celém svém rozsahu všechny platné smlouvy včetně paktu o neútočení ze dne 25. července 1932, a že tento pakt, uzavřený na pět let a prodloužený dne 5. května r. 1934 na další termín do dne 31. prosince 1945, poskytuje dostatečně širokou základnu, zabezpečující neporušitelnost mírových styků mezi oběma národy, 2. oba státy chovají se příznivě ke zveřejnění vzájemného obchodního obrátu, 3. oba státy shodují se v tom, že je nutno posílit různé různé běžné otázky, vyplývající ze vzájemných smluvních styků a zejména nevyřízené věci a likvidaci incidentů vzniklých v poslední době.“

Toto komuniké bylo doprovázeno úředním komentářem: „Rozmluvy vedené v poslední době lidovým komisařem zahraničních věcí panem Litvinovem s polským velvyslancem v Moskvě panem Grzybowským a komuniké ohlášené o těchto jednáních je výrazem trvalé a neměnné vůle obou vlád upravit svoje vzájemné styky na podkladě dvoustranných smluv loyálními zachováním těchto smluv. Tato oboustranná tendence zdá se vytvářeti dostatečnou záruku pro stabilizaci na polsko-sovětském pohraničí.“

Československo má nového presidenta a novou vládu.

Ve středu dne 30. listopadu 1938 sešly se poslanecká sněmovna a senát k společné schůzi jako Národní shromáždění RCS, aby vykonaly volbu presidenta republiky a přijaly ústavní slib nové hlavy státu. Volbou presidenta republiky ukončilo se 56-denní mezidobí, které uplynulo od abdikace posledního presidenta dr. Edvarda Beneše a ve kterém připadl vládě armádního generála Syro-

vého úkol zastávat funkci presidenta republiky.

Jak známo, byla v tomto mezidobí přebudována republika v národní stát Čechů, Slováků a Podkarpatorosů. Volba se konala proto už se zřetelem k těmto změnám, ve shodě s konodárných představitelů národa českého, slovenského a podkarpatoroského.

Volba se odbyvala dle nového řádu; čeští členové Národního shromáždění své hlasy do zvláštní urny a slovenští také do zvláštní. Z odevzdaných 312 lístků bylo 272 se jménem dr. Emila Háchy a 39 bylo prázdných. Dr. E. Hácha obdržel tedy potřebný počet hlasů a stal se tak po slibu, složeném na ústavní listiny, presidentem republiky.

Volbou presidenta republiky vstoupil československý stát po dnech těžkého utrpení na nové cesty, kterými bude směřovati k vnitřnímu klidu, obnově svých sil a trvalému míru se sousedy.

Nová vláda. Po presidentských volbách sešla se čsl. vláda na Hrad k mimořádné schůzi, ve které se podle ústavní tradice usnesla podati novému prezidentovi svoji demisi.

Předseda vlády arm. gen. Syrový poděkoval všem členům vlády za spolupráci v tak těžkých dobách, načež se odebral k prezidentovi, jemuž podal demisi celého kabinetu. President ji přijal.

Sestavením nové vlády byl pověřen Rudolf Beran, jenž po dohodě s prezidentem sestavil novou vládu, ktevá se jeví takto:

Předseda vlády: Rudolf Beran.
Ministr financí: dr. Josef Kalfus.

Ministr národní obrany armádní generál Jan Syrový.

Ministr zahraničních věcí: dr. František Chvalkovský.

Ministr vnitra: dr. Otakar Fischer.

Ministr obchodu: dr. Vlastimil Šádek.

Ministr školství a národní osvěty: univ. prof. dr. Jan Kapras.

Ministr zdravotnictví a sociální péče: Vladislav Klumpar.

Ministr spravedlnosti: univ. prof. dr. Jaroslav Krejčí.

Ministr veřejných prací: Dominik Čipera.

Ministr zemědělství: dr. Ladislav Feierabend.

Ministr dopravy: div. generál Alcis Eliáš.

Ministři bez oboru Karol Sidor a doc. dr. Jiří Havelka.

Vláda slovenská bude složena takto:

Předsednictví a ministerstvo vnitra: dr. Josef Tiso.

Ministerstvo spravedlnosti: dr. Miloš Vančo.

Ministerstvo dopravy: dr. Ferdinand Ďurčanský.

Ministerstvo hospodářství, průmyslu a obchodu: Pavel Teplanský.

Ministerstvo školství: Matuš Černák.

To znamená, že členem slovenské vlády přestal být posl. Jan Lichner.

Ve vládě Podkarpatské Rusi bude:

Předsedou Msgr. dr. Augustin Vološin, a ministrem Julian Révay

Německo nabídne omezení zbrojení?

Diplomatický dopisovatel „Ob-

serveru“ se dovídá, že Německo učiní příštího jara Francii a V. Británii nabídku na omezení zbrojení, která by odpovídala dnešnímu stavu vyzbrojení Německa. Jako protislužbu s jejich strany Německo očekává, že mu budou nabídnuty kolonie. List dále zdůrazňuje, že Německo potřebuje dvanáct měsíců, aby obnovilo a zlepšilo svou výzbroj.

Manželé Grünspánovi, strýc a teta vraha německého velvyslance německého rady šl. Ratha, kteří byli zatčeni pro vzdálenou spoluúčast na vraždě a pro neoprávněné přechování synovce ve svém bytě, ačkoliv věděli, že byl vypovězen z Francie, byli v úterý souzeni před přestupkovým soudem v Paříži. Byli odsouzeni k bezpodmínečnému vězení po 4 měsících, k pokutě 100 franků a placení soudních útrat. Později budou souzeni zároveň se synovcem pro spoluúčast na vraždě.

Od administrace.

Jak jsme již v předeslém čísle upozornili, přijímáme předplatné na „Krajanské Listy“ na r. 1939 a všem, kdož předplatné zašlou do 1. ledna 1939, objednáme bez zvláštních doplatků časopis „Plon“. Abychom našim ct. p. odběratelům usnadnili zaslání peněz, otiskujeme níže poštovní poukázku, kterou račte vystřihnouti a použiti k zaslání předplatného.

Kdo nám je dosud dlužen za tento rok předplatné, prosíme, aby této poukázky použil k zapravení dlužného předplatného.

Administrace.

Na zł. <input type="text"/> gr. <input type="text"/>	PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY	Dowó nadesłania przekazu rozrachunkowego
Imię, nazwisko i adres wpłacającego:	Na zł. <input type="text"/> gr. <input type="text"/> złotych słowami:	Na zł. <input type="text"/> gr. <input type="text"/>
	<input type="text"/> gr. <input type="text"/>	Odbiorca:
	Odbiorca:	ADMINISTRACJA CZASOPISMA
	ADMINISTRACJA CZASOPISMA	„Krajanské Listy“
	„Krajanské Listy“	LUCK.
	poczta: LUCK.	Nr. rozrachunku: 23
Nr. rozrachunku: 23	Nr. rozrachunku: 23	Nr. rozrachunku: 23
	Nr. wplaty	Nr. wplaty
dzień wplaty	dzień wplaty	dzień wplaty
	stempel okręgowy	
	(podpis przyjmującego)	(podpis przyjmującego)

K naší anketě o úpravě „Krajanských listů“ do budoucího roku.

Na výzvu k čtenářům, aby podali své návrhy k úpravě časopisu pro příští rok, sešlo se nám řada dopisů, z nichž některé části vyjímáme:

I.

K vaší výzvě o úpravě „Krajanských listů“ mile rád se připojuji se svými návrhy. Jsem toho názoru, aby časopis vycházel stále o 10 nebo i 12 stránkách s částí zábavnou jako doposud a aby přinášel také obrázky. Vítali bychom více zpráv z Volyně a také ze světa. Náš časopis by nám měl úplně zastoupiti, zvláště pro venkov, denní tisk, abychom jej nemuseli objednávatí odjinud.

Mám dokonce návrh, aby naše „Krajanské listy“ vycházely několikrát týdně, řekněme v úterý, čtvrtek a sobotu. Tak by nám přinášely vždy čerstvé zprávy, po nichž se nyní tak dýchá. Předplatné by pak mohlo obnášeti 20— až 25— zlotých. Když můžeme platiti za pražské deníky 60— zlotých, mohli bychom za naše těch 25— zl. také dáti.

B. V.

II.

Vážený pane redaktore, jestli platí můj skromný hlas, tedy já bych byla pro tu přílohu „Krajanských listů“.

Eva.

III.

Myslím, že náš časopis měl by mít nadále přibližně takovou úpravu, jako má nyní. Zábavné rubriky s povídkami, básněmi a humoristickým koutkem osvěžují jinak prosaický obsah časopisu a obrázky okrašlují jeho zevnější. A naopak, měsíční příloha, hemžící se snad

tuctovými povídkami a básněmi, byla by sama sebou nudná; pozůstalý časopis, zbavený tímto způsobem veškeré květeny — také nudný.

Krajanské listy měly by ovšem mít bohatší obsah. Chybí v nich doposud zejména asi taková rubrika, jakou byla v bývalém „Hlasu Volyně“ **osvětlová hlídka**. Ale ve větším rozsahu. Mohlo by to být ku př. uchycování roušky některých politických zápletek ve světě, líčení života krajanů v různých končinách světa i života jiných národů, popularisování vědy v oboru zeměpisu, přírodopisu, lučby, zdravotnictví, techniky, posledních badání, objevu, vynálezů a p. Vše by to zajímalo především mládež. Možná by tu rubriku dokonce rozšířit ve smyslu koutku pro mládež, kam by se zároveň fadilo dopisování různých spolků (nebo jednotlivců) české mládeže v Polsku. Tím způsobem by se připravovala půda pod vznik budoucího časopisu mládeže. Zajisté přijde doba, kdy naše česká mládež dospěje k rozhodné době, v které projeví svou vyspělost na tomto úseku národní kultury. Práce ve spolecích pokračuje a tato práce nebude planá. Doposud lpí na našem životě národním kletba předsudků, vzniklá nedostatečným vzděláním starší generace v době válečné i první poválečné, kdy vzdělání vůbec se chápalo pouze jako nutnost poznání elementárních pojmů z oboru čtení, psaní a počtů, kdy kniha a časopisy byly považovány za luxus a zbytečně vydávány peněz. Raději propit — bylo tehdy všeobecné známé pořekadlo. Nyní stojíme na

rozhraní starých zakořeněných zvyků i zlovyků a nové doby, znamenající vynořování se moderních názorů na přípravu pro život. Zlořády, vyniklé někdejší nadprodukcí školních redochůdčat, projevují se dosavad ve formě všeobecné ignorance významu hodnotné knihy a časopisu. Proto také Kr. listy mají doposud tak málo odběratelů, proto dokonce někteří Češi jsou do toho stupně nevychovaní (jak to bohužel slyšíme od našeho p. redaktora), že beze studu nechají si posílat celé měsíce náš nenahraditelný časopis, aniž by ráčili „laskavě“ zapřavit předplatné. (Ty by měla administrace na stránkách našeho listu vystavit veřejně na pranýř. Vždyť jsou to naši příživníci Okrádají nás o dokonalejší úpravu časopisu.) Ale dokážeme se přichodu jiné generace a tehdy bude jinak. Věřme!

E. N.

Prosíme, aby i ostatní naši čtenáři se vyslovili o nové úpravě časopisu. Jejich návrhy nám budou vítány.

R.

Úprava postavení pravoslavné církve.

(Pokračování ze str. 2.)

jakékoli mimopolské moci duchovní či světské. Ve vnitřním životě má naprostou volnost postupu v mezích státního zákonodárství. V otázkách nábožensko-mravních může se polská samostatná pravoslavná církev dohodovati s jinými pravoslavnými církvemi. Úředním jazykem této církve jest polština. Hlavou pravoslavné církve v Polsku a jejím představitelem

navenek je metropolita, který je zároveň arcibiskupem varšavské diecése a převorem pozajawského kláštera. Záležitosti polské pravoslavné církve řídí Hlavní sbor, skládající se z biskupů, zástupců duchovenstva a věřících, a svolávaný metropolitou v dohodě s vládou na základě nařízení presidenta republiky. Metropolitu volí zvláštní volební sbor ve Varšavě, v němž zasedají: zástupce metropolity jako předseda, všichni pravoslavní biskupové, dva zástupci duchovenstva, tři zástupci světského lidu, dva vojenští duchovní, zástupce pozajawského kláštera, představitelé pravoslavných klášterů a pravoslavného theologického studia na varšavské univerzitě. Volba metropolity musí být potvrzena presidentem republiky. Děkaný, probošty a vikáře jmenuje diecéšní biskup. Ke každé kandidatuře je však zapotřebí souhlasu státní moci. Osoby, jež nejsou polskými státními příslušníky, nemohou spravovati žádný církevní úřad. Světští i řeholní duchovní samostatně polské církve mají nárok na všechna práva, jež polské zákonodárství zajišťuje duchovním jiných uznaných církví. Rozsah zemědělských pozemků pravoslavné církve, nepodléhajících nucenému státnímu výkupu (na základě zákona o pozemkové reformě) byl stanoven takto: pro metropolitu 180 ha, pro diecéšního Biskupa 125—150 ha, pro kláštery 180 ha, pro děkanství 30—40 ha. Stát zajišťuje pravoslavné církvi patřičný příděl z rozpočtových úvěru. Dotace na měsíční služné byly stanoveny takto: metropolita 1.875 zlotých, diecéšní biskup 1.200 zl., biskup vikář 500 zl., probošt 60 zl., vikář 35 zl., diakon 25 zl. V čele duchovní (Dokončení na str. 6.)

(podpis sprawozdającego)		
nadana dziękuję	sprawdził wpisał	Nr. listy rozrachunkowej
Nr. listy rozrachunkowej	Nr. listy rozrachunkowej	Nr. listy rozrachunkowej

Miejscie dla piśmiennych wskazówek, dotyczących tytułu wpłaty oraz okresu czasu, do którego wpłata się odnosi. Korespondencja, zawierająca treści inne, podlega opłacie przez naklejenie znaczka pocztowego „w” wysokości opłaty tytułowej.

Láska a lež.

Román z doby války v šestašedesátém.

D. Gerard.

(Pokračování 18.)

a z žádného nezračila se taková ráznost.

A přece ona byla první, jež po vzájemném údivu promluvila:

„Promiňte — myslila jsem, že jest to Bohdan!“

Způsob, jakým slova ta vyřkla, svědčil neklamně, jak byla příchodem cizincovým zklamána.

Jméno Bohdanovo na její rtech dojala Hugona velice.

„Ano — B hdana Lepinského týká se má návštěva“ — pravil zdvořile, ale chladně. „Ubezpečili mne, že zde jej najdu.“

Při těch slovech zabludil zrak jeho pátravě do pokoje, na jehož prahu se ocitl, jakoby hledal vinníka.

Ale krom pianina u stěny nebylo zde ani jediného kusu nábytku tak velkého, aby mohl poskytnouti úkrytu.

V jednom koutě byl obraz světičky a před ním hořela malá olejová lampa s ikonou, jež jest v maloruských domácnostech zjevem právě tak obecným jak na Rusi.

Dokofán otevřenými dveřmi zhlédl Hugo ve vedlejším pokoji jen starého muže, zdánlivě v lenošce spícího — jinak nic nenavědčova o tmě, že přítomen ještě někdo jiný.

„Jsem nucen poprositi vás, abyste mi řekla, je-li zde čili nic?“ pravil zněběm spíše rozkazovacím než prosebným.

„Nyní právě ne“ — koktala Daria, zmatena jeho zvláštním důrazem. „Ale očekávám jej každým okamžikem. Chcete s ním mluvit?“

„Ano — o velice vážné věci!“ Ustrašeně vzhlédla k němu a pak spřehavši ke druhým dveřím, tiše je zavřela.

„Prosím, vejďte“ — pravila klidně, a když vstoupil, zavřela také dvéře vedoucí na chodbu.

Hugo pozoroval ji s jakousi nedůvěrou.

„Jste zajisté přítel Bohdanův?“ tázala se váhavě, stojíc dva kroky od něho a podírajíc se o lenoch židle.

„Jsem jeho svak!“ odvětil Hugo, zdůrazniv poslední slovo a s jakousi škodolibou radostí slídě po příznacích její zmatenosti.

Ale nebyla zmatena — její něžné tvářičky prozrazovaly toliko, že mu neporozuměla.

Věděla, že Bohdan má provdanou sestru — a manžel její byl by tudíž jeho svakem.

Ale Bohdan byl Polák a tento cizinec patrně Němec. Jak to tedy souviselo?

„Nerozumím vám“ — pravila po krátké pomlčce.

„Tomu přece možno snadno rozuměti. Ostatně mé jméno zajisté znáte. Jsem poručík hrabě Kannburg.“

Ačkoliv zcela zřetelně své jméno vyslovil, přece její vzezření prozrazovalo, že nechápe ničeho.

Pomalu zavřela hlavou.

„Chcete tím říci, že jste mé jméno nikdy neslyšela?“

„Nikdy!“

„A posud nevíte, kdo jsem?“

„Jak to mchu vědět?“ tázala se, chvějíc se před tušeným, byť neurčitým nebezpečím.

Přistoupil těsně ke stolu, jenž je odděloval, a nachýliv se nad něho, pravil jí do očí:

„Jsem bratr manželky Bohdana Lepinského. To přece víte, že jest ženat?“

Pohledem nelitostným pátral v jejím obličejí.

Nevyčetl z něho nic jiného než nenadále strnutí všech rysů a volné mizení výrazu, podobajíc ho se omámení. Hned pak následoval divý zmatek, jakýž bývá vyvolán poplachem.

„Ale to není m žně!“ zvolala zprudka. „B hdan náleží mně — jest můj! Já —“

Zmlkla a odvrátila hlavu.

„Darií!“ ozval se od zavřených dveří třesoucí se hlas starce. „Darií!“ opětovalo s netrpělivostí.

Ještě zpola beze smyslů potácela se dveřmi, jež nechala za sebou otevřeny, do vedlejšího pokoje.

Po druhé zahřel Hugo bílou hlavu starce u lenošce, nad níž dcera nyní se skláněla...

Hugo netrpělivě čekal na její návrat.

Po chvíli se vrátila oněkud sice ještě vzrušena, ale zbrána v myšlenky.

„Prosím o vysvětlení“ — pravila nad miru klidně, ačkoli v prsy, jež položila opět na lenoch židle, zřejmě se jí třásly — „sem tak zmatena, že vám ještě nerozumím.“

Zadíval se na dvéře, jež nechala otevřeny; uhodla však ihned otázku, tkvíc v jeho zraku, i pravila kvapně: „Můžete mluvit bez ostychu. Můj otec nechápe ničeho z našeho hovoru — jeho duch jest zastřen. Prosím znovu, řekněte mi pravdu, ale rychle — stačí několik slov.“

„Vždyť ani netřeba mnoho slov. Nemohu než opakovati, že B hdan Lepinski jest m n ělem mé sestry Agaty, a že jménem své sestry jen proto jsem zde, abych jí její přivedl.“

Tenkrát ani sebou nepohnula.

Toliko bledé rty její se stiskly a oční víčka nervosním chvatem se zavřela a otvírala.

„A kdy konal se sňatek?“ ptala se po chvíli suše, klidně.

„Asi před devíti měsíci — loňského roku v září.“

Přemýšlela o něčem a mlčela hzou chvíli.

Potom tázala se změněným hlasem: „A víte zcela určitě, že tu není žádného nedorozumění?“

Otázka tato zněla tak naivně, že Hugo jen přemáháním zdržel se smíchu.

„Poslyšte!“ řekl skoro podrážděně. „Nejsem blbec — byl jsem při té svatbě svědkem! Jaké tu tedy nedorozumění?“

Opět se zamlčela a o čemsi uvažovala; strnulý obličej její prozrazoval velké duševní napětí.

Hugo netrpělivě čekal. Ze záhadného vzezření jejího nemohl si utvořiti žádného posudku o pravém stavu věci.

O čem tak úsilovně přemýšlela?

Otevře konečně ústa, aby řekla rozhodné slovo?

Byl velice znepokojen.

Tyto oči — tak užné a přece bez bázně — nemohly náležeti ženě nehodné, padlé!

Či jest na těch vesnických klepech přece trochu pravdy?

Zlalo se mu věcností těch několik chvilěk marného čekání.

Konečně dal průchod své netrpělivosti a rozhodl se sám — krátkými a úsečnými větami, jež každá zasáhla ji jako bodnutí n žem.

„Na vaše otázky dal jsem náležitou odpověď. Nyní budete také vy tak laskavá a odpovíte i mně. Před chvílí jste řekla, že B hdan Lepinski náleží vám. Teď já se ptám vás, jak to myslíte. Jsem k tomu oprávněn! Sotva jsem do vesnice přel, slyšel jsem prapodivné pověsti. Někteří lidé do konce tvrdí, že jste s B hdanem již d ě leta oddána. V zájmu mé sestry pochopíte zajisté, že musím se dovědět pravdu! Proto tedy ptám se vás: jste B hdanovu manželkou či jen jeho milenkou?“

Při těchto slovech vztyčila svou hlavu — a pohled její, pln odvahy a ráznosti, střetl se s pohledem jeho.

Jako po ráně bičem vzbouřila se v ní hrdoost ženy.

P. dceňování, jež vyvěkla v přísných jeho rysech, stalo se jí rázem nesnesitelným.

D stačilo jediné slovo k jejímu ospravedlnění.

B ia již tské odhodlána říci mu to slovo, avšak v tom ozval se jiný hlas, velice rozochvělý:

„J ho manželku! Jeho manželkou! Kdo se odvažuje říci, že jest jeho milenkou? Jeho manželkou jest — jeho ženou!“

Kdo to řekl?

Ojkud pocházel ten ostrý a vřiskavý hlas?

Pras hlavu Dariinu spatřil Hugo, divaje se do sousedního pokoje, jak stařec vzpřimil se v lenošce, a divoce svítě očima, opíral se o lenoch a znovu vzkřikl:

„Ano, ona jest jeho žena! Jeho žena!“

„Tedy jej zabij!“ zvolal Hugo polohlasně, ale s hrozným důrazem, pozvednuv při tom pravici jakoby k přísaze.

Darií zněla ještě v uších tato slova, když spěchala k svému otci — a i tam zaslechla, jak Prus provázal svoji přísahu cvaknutím zubů.

Něžnými slovy chlácholila ubohého starce, ale současně zabýval se duch její slovy i pohledem, jež naplnily její srdce strachem.

Uplynulo několik minut, nežli kněz za podivného smíchu klesl zas v lenošku jako malé dítě.

Krátká chvilka duševního jasu a rozhodnutí minula — a Daria učinila mezitím rozhodnutí.

Při svém opětém návratu byla tak smrtelně bledá, že Hugo se divil, jak šla vzpřimě — ale v tom již ozval se její hlas, jenže pozměněn.

„Poslyšte mne. Nahlížím, že musím vám říci pravdu. Nesmíte věřiti tomu, co řekl otec. Jak jsem vám už řekla, není při zdravých smyslech. Ubožák neví, co mluví. V mysli patrně soudil, že jsem provdána, ale není to pravda. Myslete si o mně, co chcete — ale nejsem Bohdanova žena. (Pok. přistě.)

Výstavba polské průmyslové základny v ústředním okruhu.

Poslední mezinárodní události a především přijetí Těšínského Sezka k Polsku odsunuly na čas do pozadí zájem veřejného mínění o nový průmyslový okruh uprostřed Polska, označovaný krátce „C.O.P.“ (Centralny Okręg Przemysłowy). Třebaže Polsko získalo silný těšínský průmysl, práce o výstavbě C.O.P. se nerastavily. Po ohromných investicích, provedených v tomto okruhu státní a hlavně vojenskou správou, začíná se nyní uplatňovati s ukromá iniciativě.

Největší zájem poutá první továrna v Polsku na syntetický kaučuk, zvaný „Kerem“, vybudovaná v Dembici. Výstavba v tomto podniku opírá se o metodu prof. Klinga, vypracovanou ve výzkumném chemickém ústavu ve Varšavě. Vzhledem k stálému nadbytku bramborů zakládá se polská metoda na lihu. Polský syntetický kaučuk, jak se ukázalo při zkouškách, netrpí silným třením a je tak pružný, že se hodí k průmyslové výrobě. Továrna v Dembici koná nyní tovární zkoušky ve větším rozsahu a již v nejbližší době bude dodávati „Kerem“ továrním na pneumatiky a jiné gumové výrobky. Výrobní náklady jsou kalku-

lovány značně drahé, ale přesto je výroba „Kerem“ považována za užitečnou, poněvadž zvyšuje poptávku po bramborovém lihu a tím přímo zlepšuje situaci zemědělců. V r. 1937 dovezlo Polsko kaučuku za 23 miliony zlotých. Kdyby nynější laboratorní zkoušky měly dobrý výsledek, Polsko by nemuselo dovážeti tuto důležitou surovinu.

V Baranově u Tarnobrzegu vzniká velká textilní továrna, která poskytne práci 3.000 dělníkům. V obci Skopane staví se továrna na kožichy a byla již zahájena práce v slévárně poleušlechtilých kovů. V Tarnobrzegu se dostavuje velká továrna na akumulátory a v nejbližší době se započne se stavbou nové montovny automobilů hornoslezského podniku „Wspólnota Interesów“.

V souvislosti s investičními pracemi začne se v C.O.P. rozvíjeti i obchod a četné velké firmy obchodní, bankovní a spediční založily tam své odběčky.

Výroba surového železa v Polsku stoupla o 75 proc. Výroba železárského průmyslu v Polsku po připojení Slezska za Olšou u činila podle údajů hlavní organizace železných hutí v měsíci říjnu v oboru velkých pecí 105 629 tun, v ocelárnách 165 781 t. a ve válcovnách 114 613 t. U porovnání s prů-

měrnou měsíční produkcí v roce 1937, který byl rokem vrcholné produkce v poválečných letech, bylo v měsíci říjnu vyrobeno surového železa o 75 proc. více, ocele o 37 proc. a výrobků válcovaných o 28 proc. Na zvýšení produkce má hlavní podíl připojení Slezska za Olšou, částečně však stoupla také výroba polských železáren, která v surovém železe činila v měsíci říjnu 75,935 t proti 81,095 t v měsíci září, v oceli 134,479 proti 125 377, v zboží válcovaném 95,840 t proti 97,637 t a v rourách 6 360 proti 7 018 t.

Německo mělo letos největší sklizeň.

Úřední zjištění ukázalo, že letošní sklizeň byla největší sklizní obilí, jakou Německo kdy mělo. Úroda bramborů je o 21 proc. vyšší nežli průměr z let 1928/32. Výroba masa je značně nad průměrem z let 1928/32. Sklizeň cukru je skoro dvojnásobná, než v roce 1928/32. Výroba másla se udržela přes kulhavku a slintavku na stupni z r. 1936, který byl nejvyšší.

Od našich čtenářů.

Z Lucka.

Vážení čtenáři

„Krajanských listů“!

Víte co mne přimělo k napsání těchto několika řádků?

400 odběratelů, kteří neplatí! Když jsem to přečetla, zůstala jsem nad tím stát. Je to možné? Takový malý zájem je mezi našim lidem o náš jediný časopis? Je to nanejvýš bolestné pro

každého poctivého Čecha, vidí-li mezi svými spoluobčany takovou lhostejnost k jedinému našemu časopisu, který je našim pojátkem a tlumočnickem našich myšlenek, buditelem, jenž nás burcuje z ospalosti k čilejšímu životu.

Jak jinak by to působilo, kdybychom četli v našem časopise, že všichni čtenáři správně svůj list předplácejí a tím umožňují další jeho rozvoj. Věřte, že bychom velice stoupli v očích našich sousedů na Volyni, kdyby viděli, kterak pečujeme o naše věci kulturní. Bezsporně, že bychom se již v příštím ročníku dočkali velikého, obsáhlého a dobře redagovaného časopisu, který by nás vhodně reprezentoval.

Probuďte se proto již jednou z naší lhostejnosti a ospalosti! Vykonejme všichni rádně svou povinnost! Nebojme se býti poctivými Čechy a nestydme se za svoji národnost. Pak se nemusíme ani obávat říci pravdu do očí, když toho okolnost žádá. Bojujme proti lhostejnosti naší menšiny.

C. B., čtenářka „Krajanských listů“.

Úprava postavení pravoslavné církve.

(Dokončení ze str. 4.)

pravoslavné služby ve vojsku je vojenský pravoslavný biskup, zvolený z biskupů polské pravoslavné církve.

Z obsahu dekretu vysvítá, že polská vláda zajišťuje pravoslavné církvi četná práva, o která pravoslavní dlouho bojovali, ale výměnou za to domáhá se naprosté loyality a odolnosti proti vlivům z východu.

Ozbrojený muž, který se pokoušel vniknouti do příbytku Lva Trockého, byl zatčen v noci 29. XI. v Mexiku. Ačkoliv policie neoznamuje dalších podrobností, soudí se, že jde o pokus o atentát. Muž se jmenuje Sebastian Jasso Rodriguez.

Vladimír SVÁROVSKÝ a Spol.

Továrna hospodářských strojů a slovárna v Kvasilově, poš. KWASILÓW-CZESKI, tel. Zdobunów 6. založená 1884.

VÝROBA: Broušící stroje na pily, cirkulární pily, chladiče pro pivovary, kotlářské práce, lisy cihlářské, chmelové lehké a balothové syst. Svárovský a lisy pro olejárny. Mlátičky trýbové, pasové a s výtřasadly. Mlýny kolové, na sucháry, na mletí krve, napáječky kotlové syst. Svárovský-Šmolík, operační stoly pro veterináře syst. Svárovský, ozubená kola frézovaná, pastorky otáčecí. Pumpy artozské syst. Svárovský, kulísové a rotační. Řezačky bubnové, ryhovací stroje na válce mlýnské. Složení mlýnských kamenů, soustruhu na dřevo a na kovy do 4 m délky, svárny chmelové, na ovoce a zeleninu. Transmise. Turbiny vodní. Válce pro olejárny.

Elektrické a benzoové kyslíkové sváření kovů. Opravy motorů, hospodářských a průmyslových strojů.

Odborné rýhování válců mlýnských.

Kvalitní výkon zaručující trvalost výrobků.

Ceny mírné.

PROČ JI MUŽI OBDIVUJÍ?

Protože si nechala udělati trvalou ondulaci u českého kadeřníka

Miroslava MAZÁNKA

v ZDOBUNOVĚ,

který má dva aparáty na velké i drobné loky.

Ceny od 4.— do 7.— zl.

Přijďte ještě dnes!

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galanterním zbožím

Kanofasy, purpury, zástěry, prádlo, šatové látky a jiné. Barvy trvalé! Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdobunów, ul. Narutowicza 6.

Žena a domov

Ing. Alois Knotek:

Naše Volyňáčky.

(Mužům zakázáno čísti.)

(Dokončení.)

A jak jsou skromné a šetrné naše Volyňáčky! Žádné zbytečné parády ani strojení v domácnostech místa nemají. Neužívají dosud parfumu ani žádných kosmetických prostředků, vědí dobře, že jen ta žena, která je bez srdce, užívá voňavek. Na prostředním prstu ruky nosí snubní prstýnek, nic více. Po celý život ho neodkládají.

Naše Volyňáčky nepotřebují žádných prostředků ku zvýšení přirozené krásy. Jsou silné, zdravé, vypracované a dobře spí. Žijí v úzkem spojení s přírodou. Emancipace už dávno do našich osad vstoupila. Volyňáčky mají své kroužky, hrají divadla, pořádají zábavy, působí v „Sokole“ i ve sborech hasičských, pracují v družtevnictví, dovedou mezi sebou mluvit o tématech aktuálních, o otázkách manželských a hospodářských. Rozmluvy o volné lásce, nespilnostech, zlehčování bližních a „klepech“ nemilují, jsou jim

solí v očích.

Ve volných chvílích naše ženy a dívky se rády vzdělávají četbou. Jak statistická data krožků matičních knihoven dokazují, libují si naše Volyňáčky v knihách historických a románech našich starších spisovatelů jako je Rais, Jirásek, Winter, Sumavský, Čelakovský, Erben, Kamrýt, Sušil, Bartoš a j. Dále odhrají mnoho časopisů ženských jako „Hvězdu“, „Zpravodaj“, „Ladu“. Ačkoliv ženské časopisy mají mezi Volyňáčkami sta dobrých předplatitelek a čtenářek nikdy neuznají za dobré přinést také nějaké články o životě našem na Volyni.

Při tom jsou naše Volyňáčky vesměs inteligentní, v jednání rozhodné, mají neobyčejnou paměť a vlastní, abych tak řekl, ryze „český“ úsudek. Měli byste je slyšet jak odůvodňují ty dnešní neurované poměry na šachovnici národů a jak hořce litují tu naši starou vlast.

Naše Volyňáčky jsou vesměs milovnice květin. V každém domu jsou okna přeplněna živými rostlinami. Všude před okny domu vidíte malé za-

hrádky pečlivě upravené. V Budkách na př. u našeho p. Švajgra našel jsem celý pokoj přeměněný na skienník. Co tu květín všech třevej a vůně: Bazalky, měsíční růže, fikusy, kaktusy, arony, filodendrony a j. Zasedáme ke stolu a již slečna zahradnice přináší do vázy nejkrásnější květy, hlavně bílé a červené růže. Opravdu nevím jak bych jí poděkoval. Takovou dívku možno z radosti polibit! Nesmím zapomenouti, že květiny jsou charakteristickou známkou našich českých rodin na Volyni. Všude, kam jsem přišel k rodinám zámožným, nebo chudým chalupníkům všude květiny. Po celé Volyni v šíř i v dál. Převládají filodendrony a fikusy. U jiných národů na Volyni láska ku květinám se nerozvíjí v takovém stupni

Pravoslavný kněz praví mi v neděli před církví v Hubině. „Ty vaše české ženy a dívky jsou obdivuhodné v okrašlování církve a oltáře květinami. A jak umí Boha Všemohoucího zpěvem chválit. Jsem opravdu rádostí až k slzám pohnutý, že mi Bůh dal takové štěstí.“

Poměry mezi dívkami a mlá-

denci jsou na Volyni všude stejné. Láska a milování našich dívek je čestné, noctivé jako celý jejich život. Milování není tak veřejné jako v jiných krajích, trochu se skrývá a často tajemstvím halí. Domnívám se, že mládenec musí být napřed přácným člověkem a dlouho trpělivě čekati nežli si ho naše dívka všimne. Mýlná je domněnka, že naše dívky na Volyni jsou v lásce nérůživé, ohnivě. Ani památky o tom. Jsou rovněž a dlouho chladné. Nikde jsem v letních měsících neviděl, aby hoch s dívkou za scumraku vvházal k háji nebo do polí. Schfela by studem. Zamilovaným je dovoleno doprovázeti se z cirkve až k domovním vratům, nebo se baviti dosyta při tanečních zábavách nebo večírkách kroužků matičních.

Teprve po delší známosti, za vědomí rodičů dívka se odhodlá k činu a řekne:

— Přítel, Martine k nám!
Naše dívka nevrzají,
já je zalévám — — —

Nová budova arktického ústavu v Leningradě.

V Leningradě, na rohu Leninovy aleje a Něvského nabřeží bude v nejbližší době započato se stavbou nové budovy Arktického ústavu. V nové budově zamýšlí se zřídit pracovní oddělení s bazénem pro studium procesu tvoření ledu a jeho chemických a fyzických vlastností

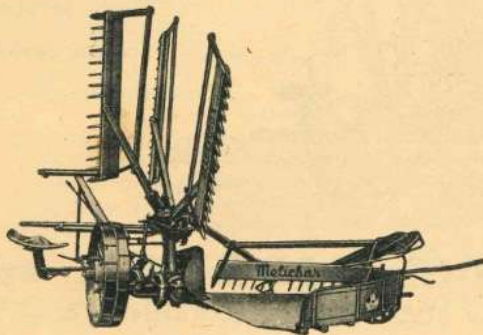
! Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ

(CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA w RÓWNEM)

UL 3-go MAJA 159.

TELEF. 533.

n a b í z í

MELICHAROVY z Brandýsa n./L. (Československo)

SECÍ STROJE lžíčkové, trýbkové a kombinované
ROZMETADLA na umělá hnojiva, různé šířky
SECÍ STROJE na semínko 1 konné 3-4 metrové.
OBLNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni
TRAVNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

a také:

Mlátičky, žentoury, mlýnky, pluhy, kultivátory, pařáky, pastorky,

a jiné stroje a nářadí výroby místní i zahraniční.

UMĚLÁ HNOJIVA: dusíkatá, fosforová a draselnatá.

Sklady:

v Rovně ul. 3-go Maja Nr 149., v Zdobunově ul. Narutowicza Nr 8. (u pp. Otmara a Kloučka),
ve Volkově (u p. Vl. Mráčka), v Kvasilově (u p. Vl. Náhlovského.)

DO PRACY

w polu

BAGAŃCZ — wierzch z wolowej
skóry juchtowej, gwarantowane
gumowe spody

Bata

Cena 8'50

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA

v Lucka

Specialita pivovaru

„SAKURA“

Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znameníť mok.

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galanterním zbožím.

Kanařasy, prádlo, zboží trikotové,
zástěry, purpury a jiné.

Barvy tvalé! Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti a nelevněji dostanete u firmy

JAN ANDRŠ

LUCK, ul. Jagiellońska č. 42.

Filie AL. B. Chrobrego č. 3.

Všichni kupujeme u firmy

G. VUGMEJSTER,

ROVNO ul. 3-Maja 129.

Poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy
G. VUGMEJSTER své komisní sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Edward Babiacki i Ska.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto to-
váren a rovněž výrobků ŽIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátina lněná
a bavlněná, hvezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr.

Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin
a hotových kožesinových facon, a to: pižmových, fokových, hří-
běcích, teletinových, krtkových, marmových a j.

Ceny nejnižší!

Veselý koutek.

Mezi kamarády.

Stříbrné jubileum.

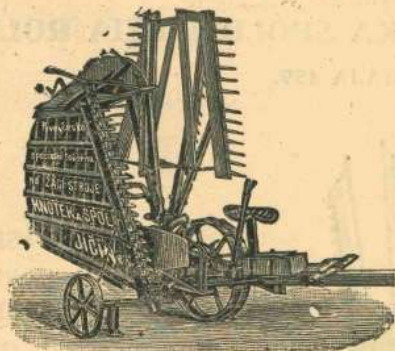
— „Když spatřím tvou ženu, Ona: „Zitra tomu bude 25 let co
musím si vždy pošeptati: Ne- jsme spolu. Měli bychom to nějak osla-
ved' nás v pokušení!“ vit. Zabíli bychom prasátko...“

— „Kdybys ji však blíže po- Ona: „Dej pokoj! Nevinné prasátko ne-
znal, vzkřikl bys na celé hrdlo: může za to, že jsem před pětadvaceti
„Ale zbav nás od zlého!“ lety provedl hloupost.“

NAVŠTIVTE NÁS A JISTĚ DOBŘE KOUPITE

neboť

Knotkovy žací a mláticí stroje jsou a zůstanou
nejlepší!

Dodá je stará,
solidní česká
firma

RUDOLF JOZEF a spol,

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 44.

Mimo KNOTKOVÝCH strojů máme stále na skladě:
LORENZOVOY motory, kopačky NOVÝ IDEAL, SECÍ stroje,
pat. VYLUŠŤOVAČE jetele a všechny jiné prvotřídní hosp.
stroje se zárukou.

Krajanské listy, týdeník československého lidu v Polsku. Vyd. a red. Josef Foitík. Předplatné v Polsku a ČSR.: ročně zl. 10.—,
na půl roku zl. 5.—. Do Ameriky zl. 15.— ročně. Předplatné se zasílá „przekazem rozrachunkowym“ na účet rozr. čís. 23 Luck.
Předpl. přijímá také ČMŠ v Lucku. Ceny oznámení: celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 60.—, čtvrt strany zl. 30.—
Drobná oznámení 10 gr. za slovo. Doporučené zásilky buďtež adresovány přímo na jméno redaktora.

Drukarnia Józefa Foitika, Luck